

PERSVERKLARING

SARS KOMMISSARIS VERWELKOM UITSPRAAK VAN DIE GRONDWETLIKE HOF OOR DIE NULKOERSHEFFING VAN GOUD

Tshwane, 23 Junie 2026 – Die kommissaris van die Suid-Afrikaanse Inkomstediens (SARS), dr. Johnstone Makhubu, verwelkom die eenparige uitspraak deur die Grondwetlike Hof in *Lueven Metals (Edms.) Bpk. v Kommissaris van die Suid-Afrikaanse Inkomstediens*, wat SARS se interpretasie van artikel 11(1)(f) van die Wet op Belasting op Toegevoegde Waarde, 1991, bevestig.

Die uitspraak verduidelik dat die nulkoersheffing van goud wat aan die Suid-Afrikaanse Reserwebank, die South African Mint Company (Proprietary) Limited, of 'n geregistreerde bank gelewer word, slegs van toepassing is waar die goud in een van die voorgeskrewe vorme gelewer word en geen vervaardigingsproses ondergaan het nie, behalwe raffinering of die vervaardiging of produksie van sodanige voorgeskrewe vorme.

Die hof het bevestig dat die nulkoersheffing van goud ingevolge artikel 11(1)(f) nie van toepassing is op tweedehandse of herwonne goud wat reeds voorheen 'n vervaardigingsproses ondergaan het nie. Hierdie uitspraak bied duidelike regsleiding, maak 'n einde aan aggressiewe BTW-interpretasies en versterk SARS se verbintenis om belastingwetgewing op 'n beginselvaste wyse af te dwing. Die uitspraak is daarop gemik om die belastingbasis te beskerm en inkomste tot voordeel van alle Suid-Afrikaners te beveilig.

SARS Kommissaris dr. Johnstone Makhubu het gesê: “Hierdie uitspraak bevestig weer 'n grondliggende beginsel van ons grondwetlike demokrasie: dat wetgewing toegepas moet word soos dit geskryf is, konsekwent en billik. Die Grondwetlike Hof het onomwonde duidelikheid verskaf, en dié sekerheid bevoordeel verskaffers, finansiële instellings en die edelmetaalbedryf ten opsigte van die BTW-behandeling van goud wat ingevolge artikel 11(1)(f) gelewer word.”

Die saak het ontstaan uit 'n geskil oor die BTW-hantering van geraffineerde goud wat aan voorgeskrewe kopers, soos geregistreerde banke, gelewer is. *Lueven Metals*, 'n koper en raffineerder van tweedehandse goud, het sy verkope van geraffineerde goudstawe aan 'n handelsbank as nulkoerslewerings hanteer, ondanks die feit dat die goud van voorheen vervaardigde bronne, soos skrootjuweliersware, afkomstig was. Ná 'n oudit het SARS bevind dat hierdie lewerings nie vir nulkoersheffing ingevolge die BTW-wet kwalifiseer nie. Die Hooggeregshof het SARS se interpretasie gehandhaaf, en die Grondwetlike Hof het nou hierdie standpunt finaal bevestig deur die appèl met koste van die hand te wys.

In sy eenparige uitspraak het die Grondwetlike Hof bevind dat artikel 11(1)(f) drie kumulatiewe vereistes vir nulkoersheffing uiteensit: die lewering moet aan 'n voorgeskrewe koper geskied; die goud moet in een van die voorgeskrewe vorme gelewer word; en, van kardinale belang, die goud mag geen vervaardigingsproses, behalwe raffinerings- of vervaardiging in daardie voorgeskrewe vorme, ondergaan het nie. Goud wat voorheen in nie-voorgeskrewe vorme vervaardig is, soos juweliersware of ander vervaardigde artikels, val buite die bestek van die nulkoersheffing. Die hof het bevind dat SARS se interpretasie behoorlike betekenis aan die statutêre bewoording verleen en voorkom dat belangrike bepalinge oorbodig vertolk word.

Die hof was duidelik in sy redenasie en het verklaar: "Hoewel raffinerings- die herwonne goud se vorige vorm uitwis, verander dit nie die feit dat sodanige goud voorheen 'n diskwalifiserende vervaardigingsproses ondergaan het nie. Dus kan Lueven se lewering van herwonne goud, op 'n suiwer tekstuele interpretasie, nie voordeel trek uit nulkoersheffing nie."

Kommissaris Makhubu sê dat hierdie uitspraak broodnodige duidelikheid aan die goud-, raffinerings- en banksektore verskaf deur te bevestig dat herwonne of tweedehandse goud steeds teen die standaard BTW-koers belasbaar bly, wat wetsgehoorsame ondernemings en billike mededinging ondersteun.

"Vrywillige nakoming is op vertroue gebou, en vertroue berus op sekerheid. Hierdie uitspraak verwyder onsekerheid aangesien dit bevestig dat wanneer belastingpligtiges presies weet waar hulle volgens die wet staan, hulle met vertroue kan nakom," het Kommissaris Makhubu gesê. Hy het bygevoeg dat die uitspraak ook direk aansluit by SARS se strategiese doelwit om vrywillige nakoming te bevorder. Dit help ook om die belastingbasis te beskerm terwyl verseker word dat alle inkomste wat aan die staat verskuldig is, ingevorder word.

"Billike belastingadministrasie beteken dat geen belastingpligtige 'n onbedoelde voordeel ten koste van ander verkry nie. Hierdie uitkoms verseker dat wetsgehoorsame ondernemings nie benadeel word deur aggressiewe praktyke wat billikheid ondermyn en mededinging verwring nie. As SARS het ons 'n grondwetlike en statutêre verantwoordelikheid om die inkomstebasis tot voordeel van alle Suid-Afrikaners te beskerm. Elke rand wat onbehoorlik verlore gaan as gevolg van waninterpretasie of nie-nakoming, is 'n rand wat nie vir skole, gesondheidsorg, infrastruktuur en maatskaplike beskerming beskikbaar is nie."

Kommissaris Makhubu het herhaal dat SARS sal aanhou om alle wettige instrumente tot sy beskikking te gebruik om nakoming te bevorder. "SARS respekteer belastingpligtiges se grondwetlike reg om litigasie aan te gaan wanneer hulle meen dat hulle benadeel is. Dit is egter net so belangrik dat die litigasieroete gevolg word sodat partye tot 'n geskil duidelikheid en sekerheid van die hof kan verkry in gevalle

waar daar interpretasie-uitdagings bestaan, en hierdie uitspraak verteenwoordig so 'n geleentheid.”

Vir verdere inligting, kontak asseblief **SARSMedia@sars.gov.za**.

EINDE